

Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа № 1 с. п. Экажево»

Рассмотрено
на заседании МО
Хамхоева А.Я.

Протокол № 1 от
«20» 08.2021 г.

Согласовано
с зам.директора по УВР
Итазова П.С.

«30» 08.2021 г.

Утверждаю
Директор школы
Экажева М.С.

«30» 08.2021 г.

Рабочая программа

Наименование учебного предмета:

литературное чтение на родном(ингушском) языке

Класс-2

Уровень образования: начальное общее образование

Срок реализации программы (учебный год) 2021-2022

Количество часов по учебному плану: 68 часов

Дакхетора каъхат.

Программа оттаяй ФГОСа компонентаща ювзаяь, г1алг1ай мотт хъехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хъокхама программага хъежжа 2 класса г1алг1ай мотт хъехара долча дешара книжках. Книжка чулоацам оттабъраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Мальсагов. Арахийцад книжка тоа а даъ кхозлаг1а 2009 шера «Сердало» яхача издательство-205 оаг1ув.

Юхъьанцарча классашка дешара уроках хъехаш болча хъехархошта хъалхашка доккхий а бехктохкаме а декхараш латт: дешархой шаъра, нийса, кхетадеш, къоастадеш деша 1омабар; дешара книжкаш г1арча произведеней чулоацам бовзийтар а цар керттера уйла йовзийтар а.

2 класса дешара книжка чулоацам 10 разделах, дакъах латт:

Гуйра- 7 сахъат ;

Вай Даъй-мохк-4 сахъат ;

Берий вахар- 9 сахъат ;

Вай доттаг1ех-хъайбаех- 11 сахъат;

1а - 6 сахъат;

Болх- йоккха г1озале - 4 сахъат;

Дувца вай ноаноех лаъца- 3 сахъат;

Б1аъсти- 6 сахъат;

Халкъа кхоллам - 15 сахъат ;

Халкъа беламе дувцараш-1 сахъат.

Эрсий йоазонхой произведенеш юкъеяхъара ма1ан да г1алг1ай эрсии литература в1аши ювзаяра, метта к1оаргалонаш, хозал тахкар, шинна метта безам г1абахийтар, сага кхетаме мел лоарх1аме да цу литература чулоацамо хъехар берашта д1ахайтар.

Программа лерх1ам ба:

- дешархой 1омабе шаъра, кхетам болаш, оаз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;

-дешара безам г1абахийтар, ч1оаг1бар, книжка дезадалийтар, из харжа а шоаш деша а хар;

-художественни х1ама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархоша шоашта хетар дувцар, хъагойтар, оазаца а дешашца а сурташ дехкар;

-доттаг1алах, дикалах, эзделах, бакъдарах кхетам шербар, г1алг1ай литература езаялийтар, цун чулоацамца дешархой дика оамалаш кхеяр.

Дешара ларда сурт-сибат.

- Ладувг1а хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хаттарашта жоп дала хар, текста чулоацам арг1-арг1аг1а хургболаш д1анийсбе хар.

- Сабаре, дешдоакъошца дешарца шаъра, кхетаме дешара д1ат1авалар, нийса, б1арчча дешашца, ч1оаг1а деша хар. Г1ехь-г1ехъаг1а сихлуш деша хар.

Литература хара пропедевтика.

-Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоацалга а, текст сенах оал а хар. Текста чулоацам а кертера уйла а дешархочоа шийна хьаала хар.

- Текста чулоацам хьабувцар, дешалехьа сюжета чу хетаргахьа дувцаргдар е хургдар хьаала хар.

-Дешархошта хьехархочун новкъосталца ха деза текста юкьера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хьалеха.

Байта а проза а чулоацам в1аши биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болх.

-Йовхьамех дешар, хьхьокхар, багах а дешашца а сурт дилар, тоае езаца текстаца тайп-тайпара болх бе хар, шера ханашка хьежжа, 1алама хьал довзаш хила.

2 класса дешархочун ховш хила дезачун ларда эшамаш.

Дешар.

Уйла т1айохийташ, нийса, б1арчча дешашца дешара т1авалар. 1 ахшера ч1оаг1ача озаца ца йовза текст ешаш 40-50 дош а кхы а дукхаг1а а деша.

2 ахшера дешар кхетадеш, нийса, оаз а тоаеш, б1арчча дешашца, эша сихал а ч1оаг1ал а йолаш ца йовза текст ешар 55-60 дош, кхы а дукхаг1а дешар.

Дешархошта ха деза:

- дешачун тиллача ц1ера уйла е, цун чулоацамцара бувзамах, кертера уйла, цун кьайлаг1а дола ма1ан малаг1а да, шоай ц1и тилла;

- произведене ц1ерага а сурташка а хьежжа дувцаргдар фуд хар;

-кертера дешаш хьалеха, хьехархочун хаттарашта жоп дала ха;

-жоп ч1оаг1адеш чулоацам чура эша предложенеш хьалехар;

-шоаш текста доаг1а хаттараш оттаде;

-текст доакьошта екъа, шоаш цу доакьошта ц1и тилла;

-текста кертера уйла хьаала, из текста ц1ераца ювзае;

-произведенешка бувчача турпалхоех шоашта хетар дувцар, дийшачох шоашта хетар хьаалар, кортрбар;

- чулоацам нийса а дукха х1ама юкье ца дуташ а хьадувца;

- текста дешаш а предложенеш а юкьейоалаеш хоржаш деша;

- байташ а з1амига дакьилгаш а дагахьа 1омаде, эшача тайпара сиха, оаз тоаеш, ч1оаг1а, текстага хьежжа;

-тайп-тайпара литературни жанраш шоайла кьоастае ха (дувцар, фаьлг, байт, к1оанолг, шира дувцар, ховли-довзали, кица, дагардерг, илли, кх. д1. а).

Метапредметни

Регулятивни УУД

- Хьехархочунца дешара т1адуллар оттаде, урока лерх1амга хьежжа. Деша дешара лерх1амашка хьежжа.

- Массанеца цхъана урока план оттае ха, произведени чулоацам хъабувцара план оттае ха. Планага хъежжа беш бола болх тахкар, баъча балха корта бар, мах бар, иштта кхыча дешархой балха мах бар.

- ЗIамигача тоабаца е шинне цхъана болх беш, кердача темах ховр а, де ховр а хъакъоастадар. Урок йодаш беча балхах раъза хилар е ца хилар дIаяздар, лакхача говзала тIакхувш хилар хъахъокхар.

- Ше баъча балха раъза хилар е ца хилар дешархочо ший лоIамагIа хъаалар, урока карах ца доалача хIама теркам бар, из тоадара болх бе лерхIам дагалацар.

Познавательни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хъехархочо хаттарашца новкъостал а деш. Деша къайла маIан ха, из тахка.

-Произведенеш шоайла йиста, вIашкаоттае, юкъарадар а тарадоацар а хъаоалаш.

-Дийшачун дакъа диста мукъама е или дакъаца, е суртаца, е кицаца.

-Произведени турпалхочо дечун бахъан тахкар. Шийна хетачун, ше яхачун доагIа масалаш доаладе, даържа дувзаденна къамаьл де.

- ГIалгIай фаьлгаш кхоллара лерхIам ха, цар лу пайда, цар лерхIам ха.

- Поэзи а проза а шоайла къоастае ха, литературнии Iилман кхетам балара тексташи санна.

- Кхоллама навикаш хъахъокхар, тайп-тайпара произведенеш дагалувцаш, проектни тIадуллараш кхоачашдеш.

-Дешашдар кхетаде, дийшар лоацца таблица чу а схема чу а дIаязде ха.

Коммуникативни УУД.

-Дувцара къамаьл оттаде, урока болх беш кадай хила, хаттараш тела. Диалоге, тоабах болх беш дакъа лаца. Шийна бакъахъа хетар чIоагIдеш, кхычарца къамаьл де хар.

- Темага хъежжа 5-6 предложенех дувзаденна къамаьл оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга ладувгIа ха, къовсама юкъе дакъа лаца.

-Произведени урпалхочо даьчун мах бе, эздеш дешашца къамаьл де.

- Кхыча дешархой урока баъча балха мах бе ха, оттаяьча критерешца.

- Барт бара кийча хилар хъахъокхар, къовсам, дов е цатоам дIабаккхара тайп-тайпара вариациеш йоалае ха.

- Боккхийчарца къамаьл деш, книжкаши, дошлоргаши, энциклопедешеш дешаш кердадар, пайдабар леха.

-Йоккха йоаца презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкъосталца кийчъяр, проекта темага хъежжа, слайдашка хъежжа темах лаьца лоацца дувца.

Личностни.

- Художественни произведенеш ешарца дезала юкъера безама кергтера хъал хар (барт хилар, сий дар, безаме, къахетаме, вIаши новкъостал деш хилар)

- Ше ваьнна моттиг ховш хила, ше малаг1ча этносаца лоарх1аш ва ха. Кхыча къамех цар сий деш къамаьл дар.

- Кхыйола культураш а, къамаш а долга ховш хилар, дикаг1а довзачарех хьадувца ха, культураца е динаца шоай культура е дина таракетараш хьаала хар (нохчий, татараш, 1арбий, сирийцаш, кх. д1. а).

-Юкьа а ца лелхаш, кхычунга ладувг1а ха, ший уйла сатийна д1аалар, тайп-тайпара аргументаш а йоалаеш. Дешархой в1аш къовсам балара бахьанаш ха.

- Ц1аг1а а классе а книжкаш дешара т1акхувш хилар хьахьокхар, библиотеке ахар, мукьа волча хана, урока эша материал кийчъяр.

- Йоазонхой кхолламах ха безам болаш хилар хьахьокхар, шийна эггара ч1оаг1аг1а безачар ц1ераш яха хар, безара бахьан а хьаалар.

- Литературни кхоллама болх шийна эшаш болга хар.

-Ишколе вахара бокьонаш йовзар, цар дешархочоа луп айда малаг1а ба хар. Дикача дешархочун масалаш доаладе йийшача произведени юкьера.

- Сага новкъостал доацаш ше болх бе ховш хила, ше даьчох жоп дала дезалга ховш хила.

-Поэтически деша хозал ховш хила, йоазонхочо дешашца сурт дулаш доаладаь дешаш хьалаха ховш хила. Хозахийта дешаш а эпитеташ а шоай къамаьла юкьедоаладар.

-Эзделаца дар доацар ховш хила, литературни турпалхоехи эздийча сагахи йоахка оамалаш хьаювцаха, г1улакхаца дар доацар къоастаде ха.

- Дешаш а яз деш а нийса ваг1араи б1аргий са толха ца дараи йоаг1а бокьонаш ховш хила. К1аьдвалар д1адоаккхаш е еза упражненеш йовзаш, уж еш хила. Саг унахц1ена хилара бокьонаш ц1аг1а а накъайоалаш лелае ха.

Литературное чтение на родном (ингушском) языке

2 класс - 68 сахъат.

№ п/п	Урока тема	Сахъатий боарам	Дешархой дешара тIехдика хилара бе беза болх. Универсальни дешара ардамаш (УУД).	Материал Iомаяра лоархIаме ардамаш (планируемые рез-ты).	План.	Факт.
1.	Озанаькъан С. «ГIатта, деша гIо!», Шеденаькъан С. «Ахка дагадоха вайна».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Книжкаца болх беш эша хъаракаш малагIаш да хар. Чулоацамаца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоозонхой текстага хъежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
2.	Йовлой М. « Чкъаьре», Осминаькъан Хь. « Гуйре», «Iажий беша».	1	Дешара кхетама лард Iомаяр, прозаически а поэтически а текстаца болх бе хар Iомадар, кертерадар хъалахар, корта бе хар.	Йоозонхой текстага хъежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIъеш дагахъа.		
3.	«Мужгеи чай» (эрсий фьалг).	1	Бахъанай хъахинначунней юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Фольклора жанраш ховш хила. Фьалга турпалий оамалаш тахка хар, фьалга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
4.	Янднаькъан Дж. «ГIарагIураш», «Гуйра».	1	Поэтически текста дешара кхетама лард Iомаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохам бар, кертерадар а кертера доацар а къоастадеш. Байт ювцара	ГIалгIай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		

			говзал 1омаяр, цун хьал, оамал хьахьокхаш.			
5.	Шеденакъан С. «Акха боабашк».	1	Дувцар хьадувцара нийса логически къамаьла «з1ы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархошца къамаьл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически ма1ан дар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
6.	Хамхой А. «Дошо гуйре». Кицаш.	1	Хьехархочо а дешархоша а дешашдар чулаца, тара дар хьалеха хар, шийна хетар хьаала а кертерадар хьалаха а хар.	Гуйрах лаьца дешашца лоацца дувцар кхоллар, шаьра, оаз тоаеш дешар. Логически тохар долаш деша хар. Дийшачун ма1ан дар, кицай ма1ан дашхар. Кицаш довзар, тарадараш доаладар.		
7.	Шеденакъан С. «Гуйрен г1улакхаш».	1	Дийшачун тарадар доаладе а, къамаьла юкье дакъа лаца а, текста юкье логически соцам беш деша хар а ч1оаг1дар. Текста тохам бар, чулоацам хьабувца хара план оттаяр, дошлоргаца болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.		
8.	Шеденакъан С. «Хьа з1амига Даьхе-Г1алг1айче».	1	Эшаш йола информаци книжка т1ара хьалаха 1омадар, текста чулоацам кхетабара дешаш логически бувзам боа ца беш 1одеша хара болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.		
9.	Янднакъан Дж. «Наьна лоамаш», Гамботнакъан Б. «Лоамашка», Чаккенакъан Ю. «Машар эш».	1	Поэтически текст ешаш соцам бе беза моттигаш гучаяхар, юкьарадар а кертерадар а къоастаде хар, дешархой дийшачох шоайла къамаьл де 1омабар, ший уйлаш къамаьлага нийса йила хар	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		

			хьехар.			
1 0	Шеденаькъан С. «Хьа йоккха Даьхе-Росси», «Вай турпала юрташ».	1	Прозаически текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хьалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаеш.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш отгаде, царна дizza жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкьера ца доаккхаш.		
1 1	Шеденаькъан С. «Вай герб», «Вай байракх». Кицаш.	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хьалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахьа.		
1 2	Шеденаькъан С. «Фу аьлар лоро?»	1	Бахьанай хьахинначунней юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
1 3	Гарчакхнаькъан С. «Мекьал», Танкнаькъан А. «Хьаьша ларх1ар».	1	Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар. Бахьанай хьахинначунней юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст отгае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
1 4	Танкнаькъан А. «Наькъа эздел».	1	Шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца къамаьла юкье дакъа лацар, дешачун ма1ан кхетадергдолаш логически соцам беш дешар	Г1алг1ай г1улакх, эздел ховш хила, вахарца дувзаденнача г1улакхех къамаьл де хар, шаьра дешар, хоржаш дешар, доакьош де хар.		

			б1арчча дешашца.			
1 5	Боазаркъанаъкъан М. «Туми».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
1 6	Коазой Т. «Уй да бехке».	1	Оазаца текста турпалий эмоционални оамал хъахъокхар, б1арчча дешашца дешарца логически бувзам боа ца бар, прозаически текст ма1ан доа ца деш деша 1омадар.	Дувцара чулоацам лоацца кертерадар ца дуташ хъабувца, б1арчча дешашца, шаъра деша, доакъошта екъа текст, масалаш доаладе хар.		
1 7	Хъоашалнаъкъан 1. «Доккхадий дуне?», Мазинаъкъан М. «Оахца Муса».	1	Оазаца ший уйла –нигат хъахъокхар, оттадаъча хаттара книжка т1ара сихха хъа а леа нийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хъаала хар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лабг1ъеш дагахъа.		
1 8	Ахилгнаъкъан М. «Изаш», Шеденаъкъан С. «Мурад».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
1 9	Шеденаъкъан С. «Деша аха к1ордааьд».	1	Оазаца ший уйла –нигат хъахъокхар, оттадаъча хаттара книжка т1ара сихха хъа а леа	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка		

			нийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера малан малагла да хьаала хар.	хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
2 0	Горчханнакъан Б. «Влахий Аслан». Кицаш.	1	Бахьанай хьахинначунней юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл отгаде хар, бларчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малагла я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бларчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план отгае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар отгаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.		
2 1	Ушинский К. «Хьайбаш къовсадалар», Хьоашалнакъан 1 «Борцакх».	1	Текст еша логически «злы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка тлара хьалаха хар, бларчча дешашца дешар, дувчачун кертера уйла ца йоаш.	Йоазонхой текстага хьежжа зламига текст отгае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, тлехь-тлехьагла оаз лаьгльеш дагахьа.		
2 2	Шеденакъан С. «Зоопарке».	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагла да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зламига текст отгае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
2 3	«Борзи сискали» (фаьлг), Ахилгнакъан М. «Бакьилг», 1арчакхнакъан Т. «Тайша блийг».	1	Дувцар хьадувцара нийса логически къамаъла «злы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархошца къамаъл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически малан дар.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаъра, оаз тоаш бларчча дешашца деша. Озаца шийна фаьлга турпалех хетар хьагойтар, нийса хьабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.		
2 4	Хьоашалнакъан 1. «Хлаьтал-митал», «Клазилги газилги»,	1	Бахьанай хьахинначунней юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл отгаде хар,	Хашагульгов лаьла произведенеш йовзаш хила. Фаьлгаи дувцарай юкье башхало малагла я хар, дийнатех		

	«Г1аъзии аързии».		б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	лаъца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		
2 5	Хамхой М. «Борз». Дидигнакъан А. «Фатимай пхъагал».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар Хъахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехъ- т1ехъаг1а оаз лаг1ъеш дагахъа. Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
2 6	Патнакъан С. «К1азилг».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Фаългаи дувцараи юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаъца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		

27	Ганенакъан М. «Цици», Мерешкнакъан С. «Къулац».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка книжкаца болх бе хар, хоржаш дешар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
28	«Маъкара цогал» (фаълг).	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг		

	Кицаш.		бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	леладар. Йозонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
29	«Борзи цогали» (фаьлг).	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка г1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
30	«Сай» (фаьлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хьаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлга турпалех хетар хьагойтар, нийса хьабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.		
31	Осминаькъан Хь. «1а», Пушкин А. «1ан сайре».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йозонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахьа.		
32	Лаьннаькъан М. «Лийга дув».	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фаьлгаи дувцараи юкье башхало малаг1а я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хьалехар.		
33	Шеденаькъан С. «Ж1алелар».	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йозонхочоа хетар а хьаала		

				хар.		
34	Ведажнакъбан А. «1ай», Гамботнакъбан Б. «Чарахье».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	1аламах лаъца йола произведенеш йовзаш хила, 1алама сурташ хъахъокха дешаш хъалехар, йоозонхочун уйлаш хъахъокха дешаш хъалехар, ший уйлаш лоаца дувцарга яхка хъаювца хар.		
35	Хъоашалнакъбан 1. «1ай хъунаг1а», Мазинакъбан М. «1ан ди»,	1	Текста дешара кхетама лард 1омайр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоадаеш. Байт ювцара говзал 1омайр, цун хъл, оамал хъахъокхаш.	Йоозонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехъ- т1ехъаг1а оаз лаг1ъеш дагахъа.		
36	Мазинакъбан М. «Марем», Кхоартой М. «1ан ловзар».	1				
37	Шеденакъбан С. «Маднат»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоозонхочоа хетар а хъаала хар.		
38	Гарчакхнакъбан С. «Ахъмад- г1ишлонхо». Классал арахъа дешар «Фаългаш»	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Дийшар вахарца дувза а диста а хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоозонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
39	Шеденакъбан С. «Хъан болх ба дикаг1а?»», Осминакъбан Хъ. «К1а, к1а».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоозонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Дийшар вахарца дувза а диста а хар.		
40	Гаьгенакъбан Г. «Жа1у	1	Дешара декхараш кхоачашдара	Г1алг1ай поэтий байташ ховш		

	хургва со а», Осминакъбан Хь. «Фийг». Кицаш.		книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доладар.	хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
41	Хамхой А. «Са нана дика я», Меданакъбан З. «Са даь-нана».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ъеш дагахьа.		
42	Хамхой Т. «Са нана», «Бекарг» (фяьлг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Г1алг1ай фяьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
43	Мута1алнакъбан Хь.-Б. «Башир», Ахилгнакъбан М. «Мама яь ди», Кхузгнакъбан И. «Нана».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.		
44	Шеденакъбан С. «Б1аьстен бутг»	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаьца къамаьл де хар. Гонахьарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
45	Хьоашалнакъбан 1. «Б1аьсти».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила. Произведени		

			ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	чулоацамах лаьца къамаьл де хар. Гонахьарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
46	Патнаькъан С. «Оалхазараша б1енаш мишта дехк», Шеденаькъан С. «Алкхашк 1овдала яц».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ьеш дагахьа.		
47	«Бекарг» (фаьлг).	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоаца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
48	Хьоашалнаькъан 1. «Бумбарг», «Чьовкарч», «Алкхашкаш», «Боали хьачи».	1	Текста эмоционални оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила.		
49	Чакхенаькъан С. «Мала мичахьа вах», Хьоашалнаькъан 1. «Готахьазилг», «Борг1илг».	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Г1алг1ай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
50	Шеденаькъан С. «Багахбувцам».	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала	Г1алг1ай багахбувцамах кхетам хила, к1оарга ма1ан чулоацаш оттадаьча багахбувцама доакьош ховш хила.		

			хар.			
51	Дагардергаш.	1	Хъехархочо а дешархоша а дешашд ар чулаца, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хъаала а кертерадар хъалаха а хар.	Г1алг1ай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе. Книжка т1ара а журналалаш т1ара а уж хъалаха а къоастаде а хар.		
52	Пхъабургаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Г1алг1ай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе.		
53	Тхъуж–илли. Малав майраг1а. Хъоастарг.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Г1алг1ай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе. Бераш 1омаде шоаш дагалаца а хъакхолла а тхъуж-иллеш, хъоастаргаш.		
54	«Цогала питам» (к1оанолг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. К1оанолга турпалий оамалаш тахка хар, план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
55	«Борзи ж1алии» (к1оанолг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	К1оанолгаш довзаш хила, цар ма1ан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.		
56	«Кери къайги» (к1оанолг), «Нали,	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар,	К1оанолгаш довзаш хила, цар ма1ан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар,		

	цогали, борзи» (к1оанолг).		чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш отгаде а, хоржаш деша.		
57	«Цогали боабашки» (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар отгаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
58	«Даде к1аьнк» (фаьлг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
59	«Дог-майраУртиг» (фаьлг).	1	Хъахинначуннеи бахъанаи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл отгаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Майралахи хъаькъалахи лаьца фаьлгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, б1арчча дешашца дешар. Дувцара къамаьл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.		
60	«Дег1ар-м хъат1адоаг1аргда (фаьлг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Фаьлгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, б1арчча дешашца дешар. Дувцара къамаьл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.		
61	«Боджи борзи» (фаьлг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар отгаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала		

			доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
62	«Оакхарий чарахье» (фаьлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
63	«Хьинар дола пхьид». «Борг1али котами».	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.		
64	«Диски цогали» (фаьлг).	1	Хъахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Г1алг1ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоаца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
65	«Ломи цогали» (фаьлг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, оазаца хъай царцара безам е эг1азло хъахьокхар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		

66	«Хьоара кад балара», «Вас хинна латт со»,	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Беламе дувцараш ховш хила, тайп- тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара уж дешар, чулоацама тохкам бе хар, хьадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.		
67	«Говр хила гIийрта вир», «Ада хIана уд вай?»	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара беламе дувцараш дешар, чулоацама тохкам бе хар, хьадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.		
68	«Говр хила гIийрта вир», «Ада хIана уд вай?» Iомадаьр чIоагIдар.	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара беламе дувцараш дешар, чулоацама тохкам бе хар, хьадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.		